

Aan: het Ministerie van Financiën

31 januari 2020

Betreft: consultatiereactie betreffende de Wijzigingswet Financiële Markten 2021

Geachte heer, mevrouw,

De Bonaire Bankers Association ("BBA") maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het ter consultatie aangeboden voorstel Wijzigingswet financiële markten 2021 ("het Wetsvoorstel"). Ze beperkt zich daarbij tot artikel VIII dat voorziet in wijziging van de in artikel 5:13 Wet financiële markten BES ("Wfm BES") opgenomen definitie van kredietvergoeding.

Algemeen/nut en noodzaak

1. De BBA constateert dat de voorstelde wijziging van de Wfm BES in belangrijke mate steunt op de aanname dat overkreditering nog steeds een probleem is in Caribisch Nederland. Daarbij wordt (vide voetnoot 7) uitsluitend verwezen naar een uit 2015 daterend rapport. Aldus is volgens de BBA het nut en de noodzaak van de voorgestelde aanpassing onvoldoende onderbouwd. De BBA onderschrijft niet de aanname dat overkreditering thans op Bonaire, Saba en St Eustatius een probleem is binnen de bancaire sector dat vergt dat de definitie van kredietvergoeding in materiële zin wordt aangepast. De BBA ziet evenmin hoe de voorgestelde wijziging de vermeende problematiek van overkreditering op effectieve wijze zou kunnen beteugelen.
2. Bij vorengaande zij aangetekend dat in het verleden al meerdere maatregelen zijn genomen waardoor de mogelijkheden tot kredietverlening door gereguleerde banken in de BES zijn ingeperkt. Zo is de maximale kredietvergoeding recentelijk verlaagd naar 22% (art. 5:15 Wfm BES) en worden bijvoorbeeld de kosten van erfpacht, vastgoedbelasting en grondbelasting, sinds 1 januari 2020, meegenomen in de berekening van het maximaal uit te lenen bedrag.

Dit heeft reeds als zodanig tot een forse vermindering van de leencapaciteit en lokale bedrijvigheid geleid, met alle nadelige sociaal-economische gevolgen voor de BES-eilanden van dien. En dat in een tijd dat de economie op genoemde eilanden, zoals ook in de rest van Caribisch Nederland, kwetsbaar is en het zwaar heeft te verduren. De BBA is van mening dat hiervoor bedoelde effecten niet, althans onvoldoende zijn meegewogen bij het Wetsvoorstel, dat er juist in voorziet dat de mogelijkheden tot kredietverlening door de gereguleerde banken nog verder zal worden ingeperkt door nog weer meer elementen onder de definitie van kredietvergoeding te brengen.

3. Hier verdient ook te worden gememoreerd dat de banken op Bonaire (zowel de aldaar statutaire gevestigde bank als de zetelhouders) in de afgelopen jaren intensief zijn begeleid door onder andere de Autoriteit Financiële Markten ("AFM") bij het structureel aanpassen van hun processen. Daarbij hebben deze banken forse investeringen gedaan om aan hun zorgplicht tot voorkoming van overkreditering te voldoen. Met hulp en begeleiding van de AFM is in de voorbije 4 jaar een grote inhaalslag gemaakt, erin resulterend dat dossiers beter op orde zijn gebracht en er door de AFM al een tijd geen gevallen van overkreditering meer zijn geconstateerd.
4. Bij vorengaande voegt zich dat, voor zover op de BES sprake zou zijn van overkreditering dit zich voordoet als gevolg van in het grijze/illegale circuit verstrekte leningen. De voorgestelde wetswijziging zou vooral tot gevolg hebben dat nog meer zal worden geleend via dit grijze circuit, zulks ten detrimente van de kredietverlening via gereguleerde partijen. In die zin draagt het Wetsvoorstel zelfs het risico in zich dat het contraproductief zal werken, althans de grijze kredietverstrekking zal aanjagen. De BBA meent dat dat zich niet verdraagt met het doel van het door de AFM uitgeoefende gedragstoezicht. Om die reden geeft de BBA graag in overweging om meer in te zetten op het nemen van handhavende maatregelen tegen ongereguleerde kredietverstrekkers, dan op het verder bij wet beperken van kredietverstrekking door banken en andere gereguleerde kredietaanbieders.
5. Overigens meent de BBA er goed aan te doen om nog eens te benadrukken dat de bedoeling van de Wfm Bes-wetgever is geweest dat, ook waar het gaat om de regels betreffende kredietverlening, een level playing-field wordt gecreëerd tussen de BES en Curaçao en niet

tussen de BES en Europees Nederland. Dit volgt bijvoorbeeld uit de Nota naar aanleiding van het Verslag bij de Wet financiële markten BES: *“Alvorens een overzicht te geven van de belangrijkste verschillen met de Wft zij opgemerkt dat voor het onderhavige wetsvoorstel primair de wetgeving van de voormalige Nederlandse Antillen als vertrekpunt heeft gediend. Dat heeft ten eerste als voordeel dat de regelgeving voor de lokaal werkzame financiële ondernemingen herkenbaar is, en dat zij niet worden geconfronteerd met een volledig nieuwe set regels. In de tweede plaats moet er rekening mee worden gehouden dat de meeste van die ondernemingen hun zetel in Curaçao of Sint Maarten hebben en dat het grootste deel van hun bedrijf onder de wet- en regelgeving van die landen valt. Het zou voor hen heel moeilijk werkbaar en kostbaar zijn als zij binnen het gebied van de voormalige Nederlandse Antillen, dat al van oudsher hun werkerrein vormt, aan geheel verschillende regels moeten voldoen. Dat zou ook tot een verstoring van het level playing field leiden. Het voorgaande doet er niet aan af dat de noodzakelijk of wenselijk geachte aanvullingen en vernieuwingen in de Wfm BES veelal aan de Wft zijn ontleend. Waar verschillen zijn overgebleven tussen de Wfm BES en de Wft geldt dat deze geen afbreuk doen aan de doelstellingen van het toezicht of aan de effectiviteit ervan. Zij worden gerechtvaardigd door de kenmerken van de lokale markt, die (heel) klein is, (veel) minder ontwikkeld dan de Nederlandse of Europese, en die sterk georiënteerd is op de Caribische regio en niet of nauwelijks verbonden met de Europese financiële markten.”¹.*

Nog duidelijker volgt genoemde bedoeling van de Wfm Bes-wetgever uit de brief van de Minister van Financiën van 22 april 2015 aan de Tweede Kamer: *“Bij het opstellen van de Wfm BES heeft de Wet op het financieel toezicht (Wft) op diverse punten als voorbeeld gediend. Er is evenwel uitdrukkelijk niet voor gekozen de Wft geheel of gedeeltelijk ook in de openbare lichamen van toepassing te verklaren. De Wft is te complex en te veel geënt op de Nederlandse en Europese markt om een geschikte basis te vormen voor de regulering van de financiële markten in Caribisch Nederland. Er was en is voldoende aanleiding om voor de eilanden bijzondere of afwijkende regels te stellen, die zijn afgestemd op de lokale situatie en recht doen aan de bijzondere positie van de eilanden. Met name de geringe omvang van de markt, de samenstelling van het productaanbod en de sterke verwevenheid met de financiële sector in Curaçao en Sint Maarten zijn factoren die om maatwerk vragen.*

---

¹ Kamerstukken II 2010/11, 32784, nr. 6, p. 4.

Een zoveel mogelijk gelijk speelveld met Curaçao en Sint Maarten is daarbij van groot belang. Het voorkomt dat marktpartijen die zowel in die landen als in Caribisch Nederland werkzaam zijn – zoals heel vaak het geval is – met extra administratieve lasten worden geconfronteerd, en ook dat zij zich om die reden uit de openbare lichamen terugtrekken.”².

De BBA kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de nu voorgestelde wetswijziging vooral het gevolg is geweest van door de AFM daartoe geuite wensen waarbij die toezichthouder toch vooral aansluiting lijkt te hebben gezocht bij de Nederlandse situatie en niet zozeer bij die in Curaçao³.

6. Vorengaande komt erop neer dat de BBA dringend in overweging geeft om nut en noodzaak van onderhavig Wetsvoorstel te heroverwegen. Zou toch gepersisteerd worden in de voorgestelde wijziging dan meent de BBA dat dit alleen gerechtvaardigd is indien daarbij kan worden gesteund op betrouwbare en recente bronnen waaruit blijkt dat (i) daadwerkelijk (nog steeds) sprake is van overkrediteringsproblemen op de BES en (ii) te voorzien valt dat die problemen worden opgelost door de voorgestelde wijzigingen, die zoals gezegd alleen de gereguleerde kredietverlening verder aan banden zal leggen.

7. Ten slotte dit. Zoals ook doorklinkt in vorengaande meent de BBA dat in (de toelichting op) het Wetsvoorstel onvoldoende aandacht is besteed aan de nadelige economische bijwerkingen ervan, zulks mede in het licht van de financiële crises die het Caribisch gebied teistert. Het verdient daarom volgens de BBA aanbeveling dat (ook) DNB eerst inventariseert welke nadelige macro-economische gevolgen onderhavige Wetsvoorstel kan hebben, respectievelijk in hoeverre de gevolgen opwegen tegen het met het voorstel na te streven doel.

---

² Kamerstukken II 2014/15, 32545, nr. 27, p. 2.

³ Overigens kent Curaçao niet een wettelijke maximum kredietvergoeding, maar is wel een dergelijk maximum (van 27% i.p.v. 22% op de BES) opgenomen in een beleidsregel van de CBCS (“Provisions on the Disclosure of Pricing Information on Consumer Credit (APR - Provisions)”). Dat maximum lijkt evenwel niet of nauwelijks te worden gehandhaafd. Het onderhavige Wetsvoorstel geeft er voorts geen blijk van dat bij de componenten die onder de definitie van kredietvergoeding worden geschaard rekening is gehouden met de geldende regels op Curaçao, waar dat volgens de BBA op grond van de bedoeling van de Wfm Bes-wetgever wel had gemoeten.

Onduidelijke en onwenselijke elementen van het voorstel

8. Uit de voorgestelde wettekst en memorie van toelichting volgt niet duidelijk waarom uit de nieuwe definitie van 'kredietvergoeding' volgt dat hier ook additionele financiële producten (nevendiensten) onder vallen. Gelet op de rechtszekerheid verdient het naar de mening van de BBA de voorkeur om dit in de wettekst zelf te verduidelijken en hier ook uitgebreider op in te gaan in de memorie van toelichting, inclusief voorbeelden van kosten voor additionele producten die hieronder kunnen vallen en het type product waar het dan om zou kunnen gaan. Aldus kunnen latere verschillen in interpretatie zoveel mogelijk worden voorkomen.
9. Uit de voorgestelde wijziging van de definitie van 'kredietvergoeding' en de concept memorie van toelichting volgt onvoldoende eenduidig of kosten van nevendiensten/additionele financiële producten alleen onder het begrip 'kredietvergoeding' vallen als (i) deze verplicht moeten worden afgenomen, of ook (ii) in situaties waarin klanten ervoor kiezen om een nevendienst af te sluiten zonder dat dit verplicht is. De BBA gaat uit van scenario (i) en dit lijkt ook uit de memorie te volgen. Het verdient echter de voorkeur om dit, het liefst in de wettekst zelf, te verduidelijken, zodat eventuele onzekerheid hieromtrent kan worden uitgesloten.
10. De BBA benadrukt hierbij dat het ook onredelijk en onbillijk zou zijn indien banken tevens de kosten die zijn verbonden aan niet door hen verplicht gestelde nevendiensten/additionele financiële producten zouden moeten meenemen bij de berekening van de kredietvergoeding. Daarbij dient ook te worden bedacht dat de ratio van de APR/kredietvergoeding is om een level playing field te creëren tussen banken, zodat de kosten die verbonden zijn aan het afnemen van een bepaald product inzichtelijk zijn voor de klant en de klant deze op een faire manier met elkaar kan vergelijken. De desbetreffende bank heeft echter alleen invloed op en inzicht in de kosten die zijn verbonden aan de nevendienst/het additioneel product dat door deze bank zelf verplicht wordt gesteld. Indien de klant er zelf en vrijwillig voor kiest om additionele producten en/of diensten af te nemen dan zullen de kosten van het krediet enorm kunnen verschillen zonder dat de bank daar invloed op kan uitoefenen. Dat is niet fair. Bovendien wordt aldus voorbijgeschoten aan het doel om de tussen banken onderlinge verschillen wat betreft in rekening gebrachte kosten van het krediet te kunnen vergelijken.

De BBA vestigt er voorts de aandacht op dat er situaties denkbaar zijn waarin een additioneel financieel product wordt afgesloten, waarbij dat product (noodzakelijkerwijs) niet alleen in de sleutel staat van het krediet. Daarbij zij met name aandacht gevraagd voor betaalrekeningen waarmee (in theorie) ook gewone betalingen kunnen worden gedaan. De rekening wordt dan niet alleen (verplicht) geopend ter facilitering van de aflossing van het krediet. Uit het Wetsvoorstel kan nu niet worden opgemaakt of in die gevallen de met de betaalrekening verband houdende administratiekosten (voor het volle bedrag) onder de definitie van 'kredietvergoeding' vallen. Tezelfdertijd meent de BBA dat verzekerd dient te zijn dat dit niet het geval is. Daarbij dient voor ogen te worden gehouden dat de betalingsinfrastructuur op de BES zodanig is dat betalingen alleen van betaalrekening naar betaalrekening kunnen geschieden. Daarbij wordt in de systemen, bij alle banken, onderscheid gemaakt tussen een lopende rekening en een rekening waarop de lening geadmistreerd wordt. De leningsrekening kan alleen (administratief) gekoppeld worden aan een betalingsrekening die bij dezelfde bank wordt aangehouden. Klanten kunnen niet rechtstreeks gelden storten op de leningsrekening, ook niet via een betalingsrekening bij een andere bank omdat deze systemen niet met elkaar communiceren. Het door banken intern, via het CBCS en NACS systeem, gebruikte platform communiceert alleen met lopende rekeningen tussen de verschillen banken.

11. Uit de voorgestelde wijziging van het begrip 'kredietvergoeding' en de concept memorie van toelichting volgt evenmin voldoende duidelijk of de kosten van nevendiensten/additionele financiële producten alleen moeten worden meegenomen als deze bekend zijn bij de kredietaanbieder of dat dit ook het geval is indien deze niet bekend zijn bij de kredietaanbieder. Verduidelijking in de toelichting kan onzekerheid voorkomen. Evenzeer is onduidelijk op welke wijze deze kosten moeten worden meegenomen als zij wel bekend zijn bij de kredietaanbieder, maar niet op voorhand duidelijk is wat het exacte bedrag van deze kosten zal zijn. Dit speelt temeer als het gaat om kosten die in rekening worden gebracht aan de kredietnemer door een derde. Het verdient naar de mening van de BBA aanbeveling hierover duidelijkheid te bieden.
12. Specifieke aandacht vraagt de BBA voor de kosten die verband houden met een overlijdensrisicoverzekering (ORV), zulks in navolging van eerdere correspondentie die over dit onderwerp is gevoerd met de AFM. Verwezen wordt naar de brief van de BBA d.d. 20 april 2018 aan de AFM, zoals aangehecht als bijlage 1.

Daarbij wordt er meer in het bijzonder nogmaals op gewezen dat na medische keuring (en na het afsluiten van de leningsovereenkomst) de premiekosten fors hoger kunnen zijn dan waarmee in eerdere instantie is gerekend bij de bepaling van het maximale kredietbedrag. Daardoor zou de maximale kredietvergoeding en/ of het maximale leenbedrag achteraf alsnog kunnen worden overschreden. De BBA gaat er vanuit dat dit in ieder geval niet de bedoeling is. Zij vraagt zich ook meer in het algemeen af of bij het Wetsvoorstel voldoende rekening is gehouden met de zich specifiek bij ORV voordoende problematiek, zoals die ook tot uitdrukking is gebracht in vorenbedoelde correspondentie met de AFM. Onder die problematiek is ook te verstaan die van civielrechtelijke aard. Zo kan de vraag opkomen wat de civielrechtelijke consequenties zijn indien een leningsovereenkomst is afgesloten waarbij door de desbetreffende bank rekening is gehouden met de op basis van een 'quote' te verwachte ORV-premies, terwijl later blijkt dat die premies zodanig hoger zijn uitgevallen dat (achteraf gezien) sprake is van overkreditering of overschrijding van het maximale leenbedrag. De BBA wil ervan uitgaan dat hier eerst nader onderzoek naar zal worden gedaan alvorens onderhavig voorstel tot wet zal worden verheven.

Als voorbeelden van additionele financiële producten worden in de concept memorie van toelichting overlijdensrisicoverzekeringen en risicoverzekeringen genoemd. Voorts worden in de voorgestelde wijziging van de definitie van 'kredietvergoeding' en de concept memorie van toelichting "verzekerings- en taxatiekosten die betrekking hebben op het product ten behoeve waarvan het krediet wordt verstrekt" uitgezonderd. De toelichting hieromtrent is summier: *"Deze kunnen beschouwd worden als een redelijke voorwaarde voor het afsluiten een krediet en zijn geen verplichte nevendiensten die los staan van het product ten behoeve waarvan het krediet wordt afgesloten."* Het verdient naar de mening van de BBA de voorkeur indien wordt verduidelijkt welke verzekeringen wel en welke niet onder het begrip 'kredietvergoeding' moeten worden begrepen.

13. Voorgesteld wordt om niet alleen de kosten die in rekening worden gebracht bij de kredietnemer onder het begrip 'kredietvergoeding' te laten vallen maar ook de kosten die 'ten laste komen' van de kredietnemer. Het verdient naar de mening van de BBA de voorkeur om de toevoeging "ten laste komen" te schrappen, zodat er geen misverstand over kan bestaan dat bijvoorbeeld door de klant te betalen overdrachtsbelasting, notariskosten en kosten van inschrijving bij het Kadaster, niet vallen onder het begrip kredietvergoeding. Dergelijke kosten zijn immers niet verschuldigd in verband met het aangaan van een lening, maar zijn verbonden aan de aankoop van een (register)goed en zijn derhalve ook verschuldigd indien het goed wordt aangeschaft zonder financiering. Zou de toevoeging "ten laste komen" toch worden gehandhaafd dan dienen de hiervoor bedoelde kosten expliciet te worden uitgezonderd (en zou verduidelijkt moeten worden welke kosten dan (wel) onder het begrip "ten laste komen" zouden vallen).

Kosten en overgangperiode

14. Reeds in eerdere correspondentie met de AFM heeft de BBA erop gewezen dat aanpassing van de elementen die onder het begrip kredietvergoeding vallen de nodige kosten en inspanning zouden vergen. Daarbij moet onder meer gedacht worden aan de training van personeel, aanpassing van ICT-systemen en de voorlichting van cliënten. Tegen die achtergrond bezien verbaast het de BBA dat in de concept memorie van toelichting wordt gesteld dat een en ander slechts een geringe inspanning vergt en dat de kosten per instelling ongeveer zullen uitkomen op EUR 95,-. Dat betreft een veel te lage inschatting van de daadwerkelijke kosten en nodige inspanningen. Daarbij abstraheert de BBA dan nog van de dempende werking die het voorstel heeft op het (mogen) verstrekken van leningen, met als gevolg een verschuiving naar het grijze of illegale circuit van kredietaanbieders. Daarmee lijkt in het Wetsvoorstel überhaupt geen rekening te zijn gehouden.
15. Mede in het licht van voorgaande is het de BBA tevens opgevallen dat het Wetsvoorstel niet voorziet in enig overgangsrecht. De BBA zou het echter redelijk vinden dat wordt voorzien in een overgangsfase van ten minste 6 maanden na inwerkingtreding van de wet, zou al worden geoordeeld dat nut en noodzaak bestaat om de definitie van 'kredietvergoeding' aan te passen.

16. Het spreekt voor zich dat de BBA graag bereid is bovenstaande nader toe te lichten indien daar behoefte aan bestaat.

John Soliano
namens de Bonaire Bankers Association

Vice- Voorzitter Bonaire Bankers Association

Contactgegevens:

Email : john.soliano@orcobank.com

Tel : 00599-7172000

c.c. DNB

BONAIRE BANKERS ASSOCIATION
PO BOX 378, Bonaire Caribbean Netherlands

Kralendijk, 20 april 2018

Stichting Autoriteit Financiële Markten
T.a.v.: de heer B. Verweij, senior Toezichthouder Accounttoezicht en
mr. drs. G.A Luiting, Hoofd Accounttoezicht
Postbus 11723
1001 GS Amsterdam

Betreft: reactie op uw brief d.d. 21 februari 2018 betreffende vervolg discussies effectieve rente

Geachte heer Verweij,

Onder verwijzing naar uw brief van 21 februari jl. (met kenmerk BdVj-17093468) vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Het doet de Bonaire Bankers Association ("BBA") genoegen dat de AFM het met haar eens is dat de kosten van autoverzekering, taxatiekosten, belastingen en kosten van de betaalrekening (de "Kosten"), die geen verband houden met het krediet, geen onderdeel uitmaken van de APR.

De BBA kan het echter niet volgen dat de AFM - onder verwijzing naar artikel 7:6, lid 1 onder i en artikel 7:20 Bfm BES - van mening is dat ook kosten van derden, die verband houden met het krediet, dienen te worden opgenomen in de APR. Dit punt is ook reeds naar voren gebracht tijdens de conference call op 16 januari jl. Evenmin kan de BBA de AFM daarin volgen dat zij de BBA 'tegenmoet' zou komen om de Kosten buiten de APR te laten.

De AFM abstraheert volgens de BBA ten onrechte van de definitie van 'kredietvergoeding' uit artikel 5:13 Wfm BES, zijnde "alle kosten, in welke vorm dan ook, die een kredietaanbieder in verband met een krediet in rekening brengt aan de kredietnemer, met uitzondering van vertragingsvergoeding en vergoeding voor vervroegde aflossing". De AFM gaat er immers aan voorbij dat artikel 7:20 Bfm BES een nadere uitwerking betreft van artikel 5:15 lid 2 Wfm BES

(“Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de hoogst toegestane kredietvergoeding en verdragingsvergoeding. Voorts kunnen bij of krachtens die maatregel regels worden gesteld met betrekking tot de hoogst toegestane vergoeding die een kredietaanbieder in rekening mag brengen bij vervroegde aflossing, alsmede regels met betrekking tot het hoogst toegestane bedrag aan buitengerechtigde incassokosten dat in rekening mag worden gebracht”). ‘Kredietvergoeding’ in dit zin van artikel 5:15 lid 2 Wfm BES is (nogmaals) gedefinieerd in artikel 5:13 Wfm BES. Daaraan doet de niet onderbouwde mening van de AFM: “Dat de toelichting van artikel 7:20 Bfm BES verwijst naar de toelichting bij artikel 5:13 Wfm BES maakt dit niet anders” niet aan af. Net zo min kan de toelichting op artikel 7:6 Bfm – welk artikel betrekking heeft op precontractuele informatieverplichtingen – de definitie van ‘kredietvergoeding’ uit artikel 5:13 Wfm BES opzij zetten.

Kortom, de BBA is van mening dat de AFM ten onrechte meent dat ook ‘verplichte’ kosten van derden dienen te worden opgenomen in de APR. Het komt de BBA over dat de AFM het wenselijk vindt dat bij de APR ook kosten van derden, die verband houden met het krediet, worden meegenomen in de APR, maar benadrukt aldus dat daarvoor een wettelijke basis ontbreekt.

Het valt voor de BBA om genoemde redenen dan ook niet in te zien dat de AFM over 2 jaar zou moeten bekijken of deze ‘afspraken’ werken en/of eventueel moeten worden bijgesteld, nu een en ander voortvloeit uit de Wfm BES. In dat licht bezien is het onbegrijpelijk dat de AFM stelt dat zij de BBA voor wat betreft de Kosten ‘tegenmoet’ zou komen. Ten slotte wenst de BBA nog op te merken dat de opmerking van de AFM dat “er sprake is van duidelijk andere marktomstandigheden dan in Nederland” weliswaar correct is - zij verwijst daartoe nog eens naar de brief van de Nederlandse Minister van Financiën aan de Tweede Kamer d.d. 22 april 2015 over de Wfm BES, maar dat de suggestie, die daarmee wordt gewekt, onjuist is dat er in de Nederlandse Wet op het financieel toezicht en in de Wfm BES een identieke definitie zou gelden voor ‘kredietvergoeding’, maar dat er voor Bonaire een uitzondering zou worden gemaakt.

De BBA verzoekt de AFM haar brief van 21 februari jl. in verband met bovenstaande te herzien.

Voor wat betreft de kosten voor een overlijdensrisicoverzekering (“ORV”) is de BBA dezelfde mening toegedaan, in die zin dat deze slechts dienen te worden opgenomen in de APR indien de OVR verplicht is en indien de kosten voor de OVR door de kredietaanbieder in rekening worden gebracht.

Dat volgens de AFM de BBA in de conference call van 16 januari 2018 zou hebben bevestigd “van mening te zijn dat de kosten van de overlijdensrisicoverzekering (ORV) wel meegenomen moet worden in de APR” dient dan ook genuanceerd te worden.

De BBA heeft tijdens bedoelde conference call aangegeven dat het mogelijk is dat de daadwerkelijke premie van een ORV (na medische keuring) uiteindelijk hoger uitvalt dan de

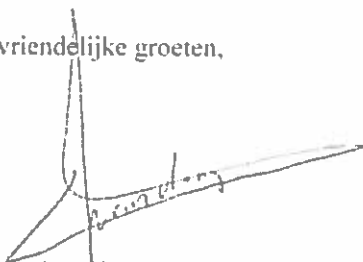
schatting waarmee aanvankelijk is gerekend ten behoeve van de APR. De AFM heeft in genoemd gesprek dit punt onderkend en aangegeven daarin in beginsel geen probleem te zien, zolang zich dit niet op structurele basis voordoet.

De BBA kan zich echter niet vinden in het standpunt van de AFM, zoals verwoord in de brief van 21 februari jl., dat haar leden in dat geval een nacalculatie van de berekening van het maximale kredietbedrag moet opstellen en dient op te nemen in het dossier én dat de 'herberekende' APR in het definitieve contract met de klant wordt opgenomen. Het vereist immers dat de leden van de BBA de daadwerkelijke kosten van de ORV structureel moeten volgen en vastleggen, en dat (in voorkomende gevallen) gewijzigde contracten moeten worden opgesteld. Deze vereisten - waarvoor volgens de BBA enige (wettelijke) basis ontbreekt - leiden tot buitenproportionele administratieve lasten. Zodra het krediet administratief verwerkt is, wordt het (cliëntacceptatie)dossier opgeslagen. Het verifiëren van de werkelijke kosten van een ORV verplicht tot additionele administratieve handelingen, met alle kosten van dien. Bovendien hebben cliënten het kredietaanbod - met een APR die mede is gebaseerd op de geschatte kosten van een ORV - reeds geaccepteerd. Het nasturen van een 'definitief contract' zal - nogmaals, los van de aanvullende administratieve lasten voor de leden van de BBA - ook bij de kredietnemer tot onduidelijkheid leiden en de indruk wekken dat de kredietvoorwaarden niet reeds vastlagen, terwijl het kredietbedrag mogelijkerwijs op dat moment wel reeds verstrekt is.

Tijdens genoemd telefoongesprek is voorts het risico besproken dat door de hogere kosten van een OVR (na medische keuring en in verband met specifieke gezondheidscondities) sprake zou kunnen zijn van overkreditering en/of zich een overschrijding van het maximum kredietpercentage van 23% zou kunnen voordoen. Afgesproken was dat de AFM schriftelijk zou bevestigen dat voorkomende gevallen niet tot een wetsovertreding zouden leiden, althans dat de AFM in verband met dergelijke gevallen niet over zal gaan tot het nemen van (formele of informele) maatregelen.

De BBA verzoekt de AFM deze bevestiging alsnog schriftelijk te verlenen.

Met vriendelijke groeten,

Namens Bonaire Banker's Association.
Cherethy Kirindongo
Voorzitter